

רשומות

הצעות חוק

ה מ מ ש ל ה

10 בינואר 2022

1497

ח' בשבט התשפ"ב

עמוד

הצעת חוק להגנה על הציבור מפני פרסומים מסוכנים ברשת האינטרנט, התשפ"ב-2022. 480

הצעת חוק להגנה על הציבור מפני פרסומים מסוכנים ברשת האינטרנט, התשפ"ב-2022

פרק א': הגדרות

הגדרות 1. בחוק זה –

ד ב ר י ה ס ב ר

כלי זה יישמש על פי המוצע את הרשויות לצד הכלי הפלילי ולא כתחליף לו. בשונה מהדיון הפלילי המכוון נגד מפרסם התוכן ובהתאם, עניינו בענישת מפרסם שעבר עבירה, נועד הכלי המוצע לאפשר התמודדות יעילה ומהירה, ועם זאת שקולה ומידתית, עם התוכן המזיק עצמו, במטרה להקטין את הסיכון הנשקף ממנו.

יודגש, כי החוק המוצע לא נועד להתמודד עם כל סוגי הפרסומים המזיקים. כך, פרסומים הפוגעים בשמו הטוב של אדם או בפרטיותו, כשלעצמם, ואם אין אפשרות ממשית שיביאו לפגיעה בביטחון של אדם, בביטחון הציבור או בביטחון המדינה (כלי להפחית מחומרתם), לא ייכללו בגדר הפרסומים שלהסרת תוכנם מכוון החוק המוצע.

הסרת תכנים מהמרחב המקוון טומנת בחובה פגיעה בחופש הביטוי, וזאת במיוחד במקרים שבהם הסרת התוכן נעשית טרם מיצוי ההליך הפלילי. עם זאת, בשל התרחבות השיח המקוון בשנים האחרונות, כך שהוא כולל גם פרסומים מסוכנים כמו אלה שמוצע להתמודד איתם בהצעת חוק זו, ובשים לב למאפייניו המיוחדים של הפרסום ברשת האינטרנט, נדרשת קביעה של כלי חדש וייחודי שיאפשר התמודדות יעילה עם פרסומים כאמור, אך זאת בהטלת הגבלות ברורות לעניין הפעלתו, כך שהפגיעה בזכות לחופש ביטוי בכלל ובשיח החופשי המאפיין את רשת האינטרנט בפרט, לא תעלה על הנדרש.

הצעת חוק דומה בעיקרה הונחה בידי הממשלה בכנסת ה-20 (ראו: הצעות חוק הממשלה התשע"ז, עמ' 742) (להלן – הצעת החוק הממשלתית). אושרה בקריאה ראשונה ביום ד' בטבת התשע"ז (2 בינואר 2017) ונדונה בוועדה בכנסת, עד אישורה בשינויים מסוימים להצבעה בקריאה שנייה ושלישית. עם זאת, בסופו של דבר לא התקיימה הצבעה כאמור בכנסת על הצעת החוק האמורה, ולכן היא מתפרסמת כעת מחדש, בשינויים קלים.

סעיף 1 מוצע להגדיר כמה מונחים המשמשים בחוק המוצע. בין השאר מוצע להבהיר כי "אתר אינטרנט" לעניין חוק זה הוא כל אתר אינטרנט, כולל יישומון (אפליקציה), שיש לציבור או לחלק ממנו אפשרות כניסה או גישה אליו, וזאת אף אם הכניסה או הגישה כאמור דורשות שימוש בקוד או בסיסמה או כרוכות בתשלום, ואף אם השרת שהאתר מאוחסן בו נמצא מחוץ לישראל, וזאת לנוכח הפגיעה האפשרית הצפויה בישראל מפרסום של תכנים המאוחסנים גם בשרתים מחוץ לה.

מטרתו של חוק זה לייעל את ההתמודדות של מדינת ישראל עם פרסום של תכנים ברשת האינטרנט (המרשתת) אם הפרסום מהווה עבירה פלילית, ובנסיבות העניין קיימת אפשרות ממשית לכך שהמשך הפרסום יפגע בביטחון של אדם, בביטחון הציבור או בביטחון המדינה, וזאת באמצעות מניעת המשך הפרסום של תכנים אלה או צמצום מרבי של החשיפה אליהם.

ההתפתחויות הטכנולוגיות שחלו בשנים האחרונות והשימוש הגובר ברשת האינטרנט, ובכלל זה ברשתות החברתיות, מאפשרים קיום שיח ציבורי באופן נגיש וזמין ובעלות מוערית. בכך למעשה מקדמת הרשת את הגשמת הזכות החוקתית לחופש הביטוי, אשר מהווה אבן יסוד בשיטת המשטר הדמוקרטית הנהוגה במדינת ישראל, ואשר זוכה למעמד איתן ורב-שנים בשיטת המשפט הישראלית. לצד היתרונות כאמור, יש המנצלים את רשת האינטרנט לביצוע עבירות, כגון: פרסום דברי הסתה לאלימות או לטרור, עבירות מין, פרסומים שיש בהם פגיעה שאינה מוצדקת בפרטיותו של אדם, ועוד.

בשנים האחרונות קיימת מגמה עולמית של עלייה בהיקף השימוש באינטרנט לצורך פרסום תכנים מזיקים. מגמה זו הביאה, בין השאר, לעלייה ברף האלימות ובהסתה לטרור במדינות שונות בעולם. המאמץ למיגור תופעות אלה הוא מאמץ חוצה גבולות המצריך שיתוף פעולה בין ממשלות ושוטות משפט שונות. גם מדינת ישראל מתמודדת בשנים האחרונות עם תופעה זו, ועל כן נדרשת הרחבתו של ארגון הכלים המשפטיים להתמודדות עימה.

במקרים מסוימים, שבהם מדובר בפרסומים מזיקים ברשת האינטרנט – בשל מאפייניה, ובכלל זה הזמינות, המהירות, הנגישות, האנונימיות והתפוצה הרחבה והגלובליות – הדבר טומן בחובו לעיתים פגיעה בביטחון של אדם, בביטחון הציבור או בביטחון המדינה, וזאת בין שהאתר שבו פורסם התוכן מאוחסן בשרת בישראל ובין שהוא מאוחסן בשרת מחוץ לישראל.

אם כן, הצעה זו עניינה ביצירתו של כלי נוסף שישמש את גורמי האכיפה בהתמודדות עם התופעה. לשם כך, מוצע להסמיק את בית המשפט המחוזי (להלן – בית המשפט) לתת, לבקשת תובע כהגדרתו המוצעת, צו להסרת תוכן מרשת האינטרנט במקרים שבהם מתקיימים שני תנאים מצטברים: האחד, שפרסום התוכן מהווה עבירה פלילית, והשני, שיש אפשרות ממשית שהמשך פרסום התוכן יפגע בביטחון של אדם, בביטחון הציבור או בביטחון המדינה.

"אתר אינטרנט" – אתר אינטרנט, לרבות יישומון, שיש לציבור או לחלק ממנו אפשרות כניסה או גישה אליו, אף אם הכניסה או הגישה אליו דורשות שימוש בקוד או בסיסמה, בין בתשלום ובין בלא תשלום, בין שהשרת שהוא מאוחסן בו נמצא בישראל ובין שהוא נמצא מחוץ לישראל;

"גורם מוסמך בכיר" – עובד מדינה בכיר שהיועץ המשפטי לממשלה הסמיכו לעניין חוק זה;

"ספק שירות איתור אינטרנטי" – מי שמספק, באמצעות רשת האינטרנט, שירות של איתור מידע ברשת האינטרנט באופן אלקטרוני;

"צו להסרת תוכן" – כמשמעותו בסעיף 2(א);

"תובע" – כמשמעותו בסעיף 12(א)(1)(א) או (2) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982¹, שהיועץ המשפטי לממשלה הסמיכו לטפל בבקשות למתן צו להסרת תוכן.

פרק ב': צו להסרת תוכן

2. (א) שופט בית המשפט המחוזי שנשיא בית המשפט המחוזי (להלן – בית המשפט) צו להסרת תוכן הסמיכו לכך, רשאי, על פי בקשה של תובע, לתת צו המחייב מפרסם תוכן, או בעלים, מנהל או מפעיל של אתר אינטרנט שבו פרסם תוכן, להסיר את התוכן מאתר האינטרנט, אם שוכנע כי פרסום התוכן כאמור מהווה עבירה פלילית ובנסיבות העניין יש אפשרות ממשית שהמשך הפרסום כאמור יפגע בביטחונו של אדם, בביטחון הציבור או בביטחון המדינה (בחוק זה – צו להסרת תוכן).

דברי הסבר

מטבע הדברים, בבואו של בית המשפט לבחון את התקיימותו של התנאי השני, כלומר את קיומה של אפשרות ממשית שהמשך הפרסום יביא לפגיעה באינטרסים המוגנים האמורים – הוא ייתן את דעתו, בין השאר לטיב הפגיעה האפשרית, למיחות מפרסם התוכן (אם הוא ידוע), לאווירה השוררת בציבור, להיקף הקיים והפוטנציאלי של הפרסום, לקהל היעד שלו, להקשר של הפרסום ולמקומו.

נוסף על השיקולים הרלוונטיים לבחינת התקיימות הרף ההסתברותי הנדרש, ובשים לב לפגיעה בחופש הביטוי הטמונה בכל צו להסרת תוכן, יידרש בית המשפט לשקול בין השאר, את חומרת העבירה שנעברה, את מידת הסיכון לפגיעה בביטחונו של אדם, בביטחון הציבור או בביטחון המדינה, את הפגיעה הצפויה בחופש הביטוי עקב מתן הצו, ובכלל זה קיומו של ערך חדשותי, אומנותי או פוליטי בהמשך הפרסום, את הסיכון להסרת תוכן הנלווה לתוכן המהווה עבירה והפגיעה הצפויה עקב הסרת תוכן כאמור, וכן את הזיקה של האתר לישראל.

בשקילת הזיקה של האתר לישראל, יכול שבית המשפט ישקול, בין השאר, את נגישות התכנים שבאתר – כולם או מקצתם – למשתמשים בישראל ואם קיימים מיקוד, הכוונה או התאמה של תכנים באתר לציבור בישראל, וכן את השיעור היחסי של המשתמשים באתר בישראל ואת היקף פעילות האתר בישראל.

אשר לתוכנו של צו להסרת תוכן, מוצע כי הוא יכלול, בין השאר, פרטים שעשויים לאפשר את איתור התוכן נושא

סעיף 2 כאמור, חוק זה נועד לייעל את ההתמודדות של מדינת ישראל עם פרסום תוכן המהווה עבירה פלילית בנסיבות שבהן קיימת אפשרות ממשית שהמשך הפרסום יפגע בביטחונו של אדם, בביטחון הציבור או בביטחון המדינה. לשם כך מוצע להסמיך את בית המשפט לתת, לבקשת תובע, צו להסרת תוכן הפרסום מאתר אינטרנט (להלן – צו להסרת תוכן). צו כאמור יכול להיות מופנה למפרסם התוכן וכן לבעלים, למנהל או למפעיל של אתר האינטרנט שבו פרסם התוכן, וזאת כאמור בין שהאתר מאוחסן בשרת בישראל ובין שהוא מאוחסן בשרת מחוץ לישראל.

כמו כן מוצע להסמיך את בית המשפט לחייב, בצו להסרת תוכן, גם ספק שירות איתור אינטרנטי כהגדרתו המוצעת (להלן – ספק שירות איתור), שלא לאפשר את איתורו של התוכן ברשת האינטרנט. משמעות הטלת חובה זו על ספק שירות איתור היא שיהיה עליו למנוע גישה לתוכן האמור באמצעות השירות שהוא נותן, למשל על ידי הסרת תוצאות החיפוש.

בשל החשש לפגיעה בחופש הביטוי, כאמור בחלק הכללי של דברי ההסבר, מוצע לקבוע שני תנאים מצטברים שרק בהתקיימם יוסמך בית המשפט לתת צו להסרת תוכן. התנאי הראשון הוא שפרסום התוכן מהווה עבירה פלילית, ויובהר לעניין זה כי אין מדובר בדרישה להוכחת יסודות העבירה ברף ובדרכי ההוכחה הנדרשים בהליך פלילי. התנאי השני הוא שבנסיבות העניין יש אפשרות ממשית שהמשך פרסום התוכן יפגע בביטחונו של אדם, בביטחון הציבור או בביטחון המדינה.

¹ ס"ח התשמ"ב, עמ' 43.

(ב) בבואו לתת צו להסרת תוכן, ישקול בית המשפט, בין השאר, את אלה:

- (1) חומרת העבירה שנעברה;
- (2) מידת הסיכון לפגיעה בביטחונו של אדם, בביטחון הציבור או בביטחון המדינה עקב המשך פרסום התוכן;
- (3) הפגיעה הצפויה בחופש הביטוי עקב מתן הצו, ובכלל זה קיומו של ערך חדשותי, אומנותי או פוליטי בהמשך פרסום התוכן;
- (4) הסיכון להסרת תוכן הנלווה לתוכן שפרסומו מהווה עבירה והפגיעה הצפויה בחופש הביטוי עקב הסרת תוכן כאמור;
- (5) הזיקה של אתר האינטרנט לישראל.

(ג) בצו להסרת תוכן רשאי בית המשפט, נוסף על האמור בסעיף קטן (א), גם לחייב ספק שירות איתור אינטרנטי שלא לאפשר את איתור התוכן שלגביו ניתן הצו, ברשת האינטרנט.

(ד) צו להסרת תוכן יכול, בין השאר, פרטים שיש בהם כדי לאפשר את איתור התוכן שיש להסירו או לא לאפשר את איתורו, לפי העניין, והמועד לביצוע הצו; שר המשפטים רשאי לקבוע פרטים כאמור שייכללו בצו להסרת תוכן.

(ה) בקשה למתן צו להסרת תוכן תוגש לאחר שהיועץ המשפטי לממשלה או גורם מוסמך בכיר נתן את הסכמתו לכך בכתב.

(ו) סבר תובע כי ביצוע הצו להסרת התוכן באופן מיידי חיוני בנסיבות העניין כדי למנוע פגיעה כאמור בסעיף קטן (א), יציין זאת בבקשה למתן הצו, ובית המשפט יחליט בבקשה בהקדם האפשרי, ולא יאוחר מ־48 שעות ממועד הגשתה; בית המשפט רשאי שלא לקבל החלטה בבקשה בתוך התקופה האמורה, אם לא שוכנע כי ביצוע הצו באופן מיידי חיוני למניעת הפגיעה כאמור, או אם לא ניתן לקבל החלטה עד למועד האמור מטעמים מיוחדים שיירשמו.

(א) לדיון בבקשה למתן צו להסרת תוכן יוזמנו מפרסם התוכן או הבעלים, המנהל או המפעיל של אתר האינטרנט שבו פורסם התוכן האמור ולדיון בבקשה למתן צו להסרת תוכן המחייב גם ספק שירות איתור אינטרנטי כאמור בסעיף 2(ג) – יוזמן גם ספק שירות האיתור האינטרנטי (בחוק זה – המשיבים), והכול אם אין מניעה להזמין, כולם או חלקם, בנסיבות העניין, ובכלל זה בשל כך שלא ניתן לאתרם בשקידה סבירה או בשל נסיבות של דחיפות מיוחדת; הייתה מניעה להזמין מי מהמשיבים, יפרט התובע לפני בית המשפט בבקשה למתן הצו את הנסיבות שלא מאפשרות את הזמנתו.

3. סדרי דין בבקשה למתן צו להסרת תוכן

ד ב ר י ה ס ב ר

למתן צו להסרת תוכן תוגש בהסכמה בכתב של היועץ המשפטי לממשלה או עובד מדינה בכיר שהוא הסמיך לעניין חוק זה (ראו הגדרת "גורם מוסמך בכיר" בסעיף 1 לחוק המוצע).

סעיף 3 מוצע לקבוע הוראות לעניין סדרי הדין שיחולו בבקשה למתן צו להסרת תוכן.

כדי לאפשר למי שעלול להיפגע מהסרת התוכן להשמיע את טענותיו, מוצע לקבוע כי הדיון בבקשה למתן צו להסרת תוכן יתקיים במעמד הצדדים; לדיון יוזמנו, על פי המוצע, מפרסם התוכן והבעלים, המנהל, או המפעיל של אתר האינטרנט שבו פורסם התוכן, וכן נציגי

הצו (כגון מקום הפרסום, מועד הפרסום וזהות המפרסם, אם היא ידועה), וכן את המועד שבו יש לבצע את הצו, כלומר, להסיר את התוכן או לא לאפשר את איתורו, לפי העניין. כמו כן מוצע להסמיך את שר המשפטים, כסמכות רשות, לקבוע בתקנות אילו פרטים כאמור ייכללו בצו.

לנוכח הוזהירות הנדרשת בהפעלת הכלי המוצע, הנובעת מחשיבותו של חופש הביטוי, מוצע לקבוע כי בקשה לצו להסרת תוכן תוגש בידי פרקליט מפרקליטות המדינה או תובע מהתביעה המשטרית, שהוסמכו לכך על ידי היועץ המשפטי לממשלה (ראו הגדרת "תובע" בסעיף 1 לחוק המוצע), וכן כי פנייה לבית משפט בבקשה

(ב) הדיון במתן צו להסרת תוכן יתקיים במעמד המשיבים שהוזמנו לדיון, ואולם בית המשפט רשאי לתת צו להסרת תוכן שלא במעמד חלק מהמשיבים כאמור או לתת את הצו במעמד צד אחד, אם שוכנע כי בנסיבות העניין יש מניעה להזמין כאמור בסעיף קטן (א) או אם ראה כי מי מהמשיבים הוזמן לדיון ולא התייצב.

פרסום הודעה על החלטות בעניין בקשות למתן צו להסרת תוכן

4. הודעה לציבור בדבר החלטות של בית המשפט בעניין בקשות למתן צו להסרת תוכן תפורסם באתר האינטרנט של משרד המשפטים, ותכלול את העבירה והעילה שבשלהן התבקש הצו; שר המשפטים רשאי לקבוע דרכים נוספות לפרסום הודעה כאמור.

הסרת העתק

5. (א) בצו להסרת תוכן רשאי בית המשפט, לאחר ששקל את השיקולים שבסעיף 2(ב), לקבוע כי הצו יחול גם לגבי כל העתק של התוכן נושא הצו (בחוק זה – העתק), שפורסם באתר אינטרנט לפני מתן הצו או בתוך שישה חודשים מיום שניתן, והכול בכפוף לדרישת גורם מוסמך בכיר כאמור בסעיף קטן 2(ב).

(ב) קבע בית המשפט כאמור בסעיף קטן 2(א), רשאי גורם מוסמך בכיר לפנות למפרסם ההעתק, או לבעלים, למנהל או למפעיל של אתר האינטרנט שבו פורסם ההעתק, ולדרוש מהם את הסרת ההעתק, ואם הצו כאמור מחייב גם ספק שירות איתור אינטרנטי כאמור בסעיף 2(ג) – לפנות גם לספק שירות האיתור האינטרנטי ולדרוש ממנו שלא לאפשר את איתור ההעתק, והכול ובלבד שהגורם המוסמך הבכיר שוכנע כי בנסיבות העניין מתקיימים התנאים שבסעיף 2(א) גם לגבי ההעתק, בשים לב לחלוף הזמן ולשינוי הנסיבות ממועד מתן הצו המקורי; הגורם המוסמך הבכיר יציין בפנייתו לפי סעיף קטן זה את הפרטים כאמור בסעיף 2(ד).

(ג) כל מי שרואה את עצמו נפגע מדרישה של גורם מוסמך בכיר לפי סעיף קטן 2(ב), רשאי לעתור בעניינה לבית המשפט שנתן את הצו להסרת התוכן.

ד ב ר י ה ס ב ר

מאפשרות את הזמנתו, ובית המשפט יהיה רשאי לקיים דיון שלא במעמד אותו משיב, אם שוכנע כי לא היה ניתן, בנסיבות העניין, להזמין, או אם ראה כי משיב מסוים הוזמן לדיון ולא התייצב.

סעיף 4 מוצע לקבוע כי תפורסם הודעה לציבור על החלטות של בית המשפט בבקשות לצו להסרת תוכן, באתר האינטרנט של משרד המשפטים. הוראה זו נועדה ליידע את הציבור על החלטות כאמור, דבר שיבטיח שקיפות ויאפשר הגשת בקשה לעיון חוזר או הגשת ערעור על ההחלטה. מובן שפרסום ההודעה ייעשה באופן שאין בו כדי לפגוע באינטרסים שהסרת התוכן נועדה להגן עליהם (למשל, במקרים מסוימים, בלא לחזור על התוכן נושא הצו). ההודעה תכלול, לכל הפחות, את העבירה הפלילית והעילה שבשלהן התבקש הצו ויכול שתכלול גם את מספר התיק במזכירות בית המשפט.

כמו כן מוצע להסמיך את שר המשפטים, כסמכות רשות, לקבוע בתקנות דרכים נוספות לפרסום הודעה כאמור.

סעיף 5 כדי לאפשר לרשויות התביעה להתמודד באופן יעיל עם תופעה של הפצה חוזרת של פרסומים, וכדי למנוע את הצורך בהבאת כל העתק של תוכן שפורסם לבחינה חוזרת של בית המשפט, מוצע

ספק שירות האיתור (להלן – המשיבים), וכל זאת אם אין מניעה להזמין בנסיבות העניין. מטרת ההזמנה בעניין זה היא ליידע את המשיבים בנוגע לקיום הדיון ולתת להם אפשרות להשתתף בו כדי שניתן להם הזדמנות להשמיע את טענותיהם ולהגן על זכויותיהם בנוגע לפרסום. ואולם במקרה שהמשיבים, כולם או חלקם, לא יתייצבו לדיון, יהיה ניתן לקיימו גם בלעדיהם.

בהתאם לכך שמוצע, בסעיף 14 להצעת החוק, להסמיך את שר המשפטים לקבוע תקנות לביצוע החוק, בין השאר בעניין סדרי דין, הרי שיכול שייקבעו סדרי דין ייחודיים להליך, ובכלל זה לעניין ההזמנה לדיון בבקשה למתן צו. לנוכח החשיבות שיש לקיום הליך יעיל ומהיר במקרים שחוק זה נועד להתמודד איתם, ולנוכח מאפייניו הייחודיים של המרחב המקוון, הכוונה היא שייקבע בתקנות כאמור, בין השאר, שההזמנה לדיון תיעשה באמצעות שליחת דואר אלקטרוני.

כאמור מוצע לקבוע כי במקרה שקיימת מניעה להזמין מי מהמשיבים לדיון (למשל אם זהותו של משיב כלשהו אינה ידועה; אם יש קושי ממשי להזמין, כגון במקרים שבהם הוא נמצא לפי המידע הקיים באזור או מחוץ לישראל; אם המשיב הוא ארגון טרוו; או אם יש דחיפות בקיום הדיון בהתחשב במידת הסיכון הנובע מהפרסום), יצטרך התובע לפרט לפני בית המשפט את הנסיבות שלא

6. צו להסרת תוכן לאחר הרשעה
הורשע אדם בעבירה פלילית בשל תוכן שפרסם באתר אינטרנט, רשאי בית המשפט שהרשיע את אותו אדם, לבקשת התובע, לתת לגבי התוכן כאמור צו להסרת תוכן, אם שוכנע כי מתן הצו נדרש לשם הפסקת ביצוע העבירה; בית המשפט ייתן צו כאמור בסעיף זה לאחר ששקל את השיקולים שבסעיף 2(ב)1 ו-3(3) עד 5(5); לעניין זה – "תובע" – התובע בהליך הפלילי שבו הורשע אדם כאמור;

"הורשע" – לרבות נאשם שבית המשפט קבע כי ביצע את העבירה, או שבית המשפט מצא כי עשה את מעשה העבירה לפי סעיף 15(ב) לחוק טיפול בחולי נפש, התשנ"א-1991.²

פרק ג': קבילות ראיות, עיון מחדש וערעור

7. קבילות ראיות
לשם החלטותיו בבקשות לפי חוק זה רשאי השופט להיזקק לראיות אף אם אינן קבילות במשפט.
8. עיון מחדש
(א) בית משפט שנתן צו להסרת תוכן רשאי לשנות את תנאי הצו או לבטלו לבקשת תובע או מי שרואה את עצמו נפגע ממתן הצו ולא הוזמן להשמיע את טענותיו או שבנסיבות העניין נבצר ממנו להשמיע את טענותיו, ובכלל זה תאגיד העוסק בהגנה על זכויות אדם או בהגנה על אינטרס הציבור ברשת האינטרנט, שיש בהתייצבותו כדי לתרום לניהול הוגן של ההליך.
- (ב) בית המשפט רשאי לדון מחדש בצו להסרת תוכן שנתן אם ראה כי הדבר מוצדק בשל נסיבות שהשתנו או עובדות חדשות שהתגלו לאחר מתן הצו.

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 6 מוצע להסמיך בית משפט שהרשיע אדם בעבירה בשל פרסום תוכן ברשת האינטרנט, להוציא, לבקשת התובע באותו הליך, צו המורה על הסרת הפרסום נושא העבירה, וזאת בתנאי שמתן הצו נדרש לשם הפסקת ביצוע העבירה, כלומר שיסודותיה מתקיימים בפרסום בעת קבלת החלטה. בשונה מהסמכות העיקרית המוצעת לעיל, שתכליתה מניעת פגיעה כאמור, התכלית של הסמכת בית המשפט הגורר את הדין להורות על הסרת הפרסום נושא העבירה, היא מניעת המשך ביצוע העבירה – דבר שעלול לקרות אם הפרסום יימשך. בבואו להחליט בעניין זה, על בית המשפט לשקול את השיקולים שבסעיף 2(ב)1 ו-3(3) עד 5(5) לחוק המוצע. כמו כן בהחלטתו בעניין עשוי בית המשפט להירשע לשאלה אם עשוי להתקיים אינטרס ציבורי בהמשך הפרסום.

מובן שאין במתן צו לפי סעיף זה משום אמצעי ענישה נוסף כלפי המפרסם.

סעיף 7 מוצע לקבוע כי לצורך החלטה בבקשה למתן צו להסרת תוכן או כל הליך אחר לפי החוק המוצע, יוכל בית המשפט להיזקק לראיות שאינן קבילות.

סעיף 8 מוצע לקבוע כי בית משפט שנתן צו להסרת תוכן רשאי לשנות את תנאי הצו או לבטלו. על פי המוצע, נוסף על התובע, יוכל לבקש שינוי או ביטול כאמור כל מי שרואה את עצמו נפגע מהצו ולא הוזמן להשמיע את טענותיו או שבנסיבות העניין נבצר ממנו להשמיע את טענותיו, ובכלל זה תאגיד העוסק בהגנה על זכויות אדם

להסמיך את בית המשפט לקבוע, בצו להסרת תוכן שהוא נותן, כי הצו יחול גם על כל העתק של התוכן נושא הצו, שפורסם באתר אינטרנט לפני מתן הצו או בתוך שישה חודשים מיום שניתן.

בשל הזהירות הנדרשת בהפעלת הצו, ולנוכח העובדה שהנסיבות המתקיימות לגבי פרסום התוכן המקורי (ואשר מקימות את התנאים שבסעיף 2(א) לחוק המוצע), לא יתקיימו בהכרח לגבי פרסום ההעתק, מוצע לקבוע כי בית המשפט יידרש לשקול את אותם השיקולים המנחים אותו במתן הצו להסרת תוכן לפי סעיף 2 לחוק המוצע גם בהחלטתו לגבי הסרת העתקים. כמו כן, בשל אותם שיקולים של זהירות הנדרשת כאמור לגבי העתקים, מוצע לקבוע כי לשם הסרת העתק התוכן לא די בקביעת בית המשפט כי הצו יחול גם עליו, אלא נדרשת החלטה של גורם מוסמך בכיר לדרוש את הסרת ההעתק, וזאת במקרים שבהם, בנסיבות העניין, מתקיימים בפרסום ההעתק התנאים שבסעיף 2(א) האמור. כלומר, שפרסום ההעתק מהווה עבירה פלילית, ושבנסיבות העניין יש אפשרות ממשית שהמשך הפרסום יפגע בביטחוננו של אדם, בביטחון הציבור או בביטחון המדינה. במקרה כזה יוכל אותו גורם מוסמך בכיר, לדרוש את הסרת ההעתק או את מניעת איתורו, לפי העניין.

מוצע לקבוע כי על דרישה של גורם מוסמך כאמור להסרת העתק, יהיה ניתן לעתור לבית המשפט שנתן את הצו.

² ס"ח התשנ"א, עמ' 58.

9. תובע, מי שהיה צד להליך למתן צו לפי חוק זה וכל הרואה את עצמו נפגע ממתן הצו, ערעור רשאים לערער על החלטת בית המשפט, בתוך 30 ימים ממועד מתן ההחלטה, לפני בית המשפט העליון אשר ידון בערעור בשופט אחד, שיהיה מוסמך לבטל את הצו או לשנות תנאים בו.

פרק ד': חומר חסוי

10. (א) בדיון בבקשה למתן צו להסרת תוכן, רשאי תובע לבקש לפרט או להציג לפני בית המשפט בלבד עובדות או מידע שעליהם הוא מבסס את טענותיו (בסעיף זה – חומר חסוי); בקשה כאמור תוגש בכתב בצירוף נימוקים, ככל שהדבר מתאפשר בנסיבות העניין; ביקש תובע כאמור, יודיע על כך למשיבים או לבאי כוחם, אלא אם כן המשיבים הזומנו ולא התייצבו או שיש מניעה להזמין כאמור בסעיף 3.
- (ב) בית המשפט רשאי להיענות לבקשה כאמור בסעיף קטן (א) ולהסתמך על החומר החסוי, אם מצא כי גילוי בנוכחות המשיבים עלול לפגוע בחקירה, באינטרס ביטחוני או באינטרס ציבורי חשוב אחר; החומר החסוי יסומן, יוחזר לתובע לאחר העיון והדבר יירשם בפרוטוקול.
- (ג) בית המשפט יודיע לתובע, למשיבים ולבאי כוחם על החלטתו בבקשה לפי סעיף קטן (א), ורשאי הוא לקבוע שנימוקי ההחלטה, כולם או מקצתם, יהיו חסויים.
- (ד) החליט בית המשפט להיענות לבקשה בדבר אי-גילוי של החומר החסוי לפי סעיף קטן (א), יורה לתובע על העברת פרטים או תמצית של החומר החסוי למשיבים ולבאי כוחם, ככל שניתן לעשות כן בלי לפגוע בחקירה, באינטרס ביטחוני או באינטרס ציבורי חשוב אחר.
- (ה) החליט בית המשפט שלא להיענות לבקשה בדבר אי-גילוי של החומר החסוי לפי סעיף קטן (א), רשאי התובע להודיע כי הוא חוזר בו מהגשת החומר החסוי, ומשעשה כן לא יועמד החומר לעיון המשיבים והשופט יתעלם ממנו לצורך החלטותיו; תובע רשאי לערער על החלטת בית המשפט בעניין זה, בתוך 15 ימים ממועד מתן ההחלטה, לפני בית משפט העליון אשר ידון בערעור בשופט אחד.

ד ב ר י ה ס ב ר

כמו כן מוצע כי בית המשפט יהיה רשאי לקבל בקשה להצגת חומר חסוי לפניו בלבד ולהסתמך על חומר כאמור לצורך החלטה בבקשה למתן צו לפי החוק המוצע, אם מצא כי גילוי בנוכחות המשיבים עלול לפגוע בחקירה, באינטרס ביטחוני או באינטרס ציבורי חשוב אחר. על פי המוצע, החומר החסוי יסומן, יוחזר למבקש לאחר העיון והדבר יירשם בפרוטוקול. עוד מוצע לקבוע כי בית המשפט יודיע לתובע ולמשיבים או לבאי כוחם על החלטתו בבקשה להציג לפניו את החומר החסוי במעמד צד אחד. מטרת ההודעה הנמסרת על ידי בית המשפט, היא ליידע את המשיבים בדבר ההחלטה, וכן לאפשר לתובע, במקרה שבו בית המשפט לא קיבל את הבקשה והחליט כי יש לגלות את החומר החסוי למשיבים, לערער על ההחלטה לבית המשפט העליון או לבקש מבית המשפט שלא להתחשב בחומר החסוי. בעניין זה מוצע לאפשר לבית המשפט לקבוע כי נימוקי החלטתו בבקשה להציג חומר חסוי במעמד צד אחד, כולם או מקצתם, יהיו חסויים, וזאת כדי למנוע מצב שבו ייחשף חומר חסוי מתוך נימוקי ההחלטה.

או בהגנה על אינטרס הציבור באינטרנט, שיש בהתייצבותו כדי לתרום לניהול הוגן של ההליך. כמו כן, בית המשפט יוכל לדון מחדש בצו להסרת תוכן שנתן, אם ראה כי הדבר מוצדק בשל נסיבות שהשתנו או עובדות חדשות שהתגלו לאחר מתן הצו.

סעיף 9 מוצע לקבוע כי על החלטה של בית המשפט למתן צו לפי חוק זה רשאים תובע, מי שהיה צד להליך וכל מי שרואה את עצמו נפגע ממתן הצו, להגיש ערעור, בתוך 30 ימים ממועד מתן ההחלטה, לפני בית המשפט העליון שידון בערעור בשופט אחד. השופט בערעור יהיה מוסמך לבטל את הצו או לשנות תנאים בו.

סעיף 10 מוצע לקבוע הסדר המאפשר לתובע להציג חומר חסוי במעמד צד אחד לפני בית המשפט בהליך לפי החוק המוצע. על פי המוצע, תובע שמבקש להציג חומר חסוי כאמור יגיש בקשה לכך בכתב, ובה יפרט את הנימוקים לה, ככל שהדבר מתאפשר בנסיבות העניין. כמו כן, מוצע כי הוא יודיע על הגשת הבקשה למשיבים או לבאי כוחם, למעט בנסיבות המפורטות בסעיף קטן (א) סיפה כנוסחו המוצע.

(ו) הודיע תובע לבית המשפט שהחליט כאמור בסעיף קטן (ה), כי הוא שוקל להגיש ערעור כאמור באותו סעיף קטן, לא יעביר בית המשפט את החומר החסוי למשיבים עד להכרעה בערעור.

(ז) בדיון בערעור לפי סעיף קטן (ה), רשאי בית המשפט לעיין בחומר החסוי ולקבל פרטים נוספים מהתובע בלי לגלותם למשיבים.

פרק ה': הוראות שונות

11. שמירת סמכויות
אין בהוראות חוק זה כדי לגרוע מסמכותו של הצנזור לפי תקנות ההגנה (שעת חירום), 1945³, או מכל סמכות אחרת למניעת פרסום לפי כל דין.

12. סמכות שיפוט
הוראות סעיף 3 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים), התשנ"ו-1996⁴, לעניין הסמכות המקומית של בתי המשפט, יחולו גם בכל עניין שחוק זה דן בו, אלא אם כן נקבע במפורש אחרת.

13. דיווח שנתי
(א) שר המשפטים ידווח לוועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, עד יום 1 במאי בכל שנה, על מספר הבקשות לצו להסרת תוכן שהוגשו, מספר הפרסומים שנכללו בהן ומספר הצווים שניתנו, בחלוקה לפי העבירות והעילות שבשלהן התבקשו הצווים, וכן על מספר הבקשות שהוגשו לפי סעיף 2(ו) לביצוע הצו באופן מיידי ומספר הצווים שניתנו לעניין זה ועל מספר הבקשות להסרת העתק שהוגשו לפי סעיף 5, והכול לגבי השנה הקלנדרית שקדמה למועד הדיווח.

(ב) הדיווח האמור בסעיף קטן (א) יפורסם באתר האינטרנט של משרד המשפטים עד יום 1 במאי בכל שנה.

ד ב ר י ה ס ב ר

(מעצרים), התשנ"ו-1996, זאת, בכל עניין שחוק זה דן בו, אלא אם כן נקבע במפורש אחרת.

סעיף 13 בשים לב לכך שחלק לא מבוטל מהדיונים בבית המשפט למתן צו להסרת תוכן צפוי להתנהל במעמד צד אחד, ולנוכח הפגיעה בחופש הביטוי הכרוכה בכל הסרת תוכן, מוצע לקבוע הסדר מיוחד ולפיו יוטל על שר המשפטים להגיש לוועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, בכל שנה, עד יום 1 במאי, דוח מפורט שבו יוצג מידע מקיף בעניין כלל הבקשות לצווים להסרת תוכן שהוגשו בשנה הקלנדרית שחלפה.

על פי המוצע, הדוח יכלול את הפרטים האלה: מספר הבקשות לצו להסרת תוכן, מספר הפרסומים שנכללו בהן ומספר הצווים שניתנו, בחלוקה לפי העבירות והעילה שבשלהן התבקש הצו. בתוך כך, יפורטו בדוח מספר הבקשות שהוגשו לפי סעיף 2(ו) לחוק המוצע לביצוע הצו באופן מיידי ומספר הצווים שניתנו לעניין זה, וכן מספר הבקשות להסרת העתק שהוגשו לפי סעיף 5 לחוק המוצע. דיווח זה יפורסם, על פי המוצע, גם באתר משרד המשפטים כדי שהמידע יגיע לכלל הציבור.

יצוין כי סעיף זה נוסף להצעת החוק הממשלתית במהלך הדיונים בה בכנסת ה-20. במהלך אותם דיונים נוסף להצעה האמורה גם הסדר לדיווח על אודות פניות של רשויות המדינה בבקשות להסרת תוכן מאתרי אינטרנט

נוסף על כך, מוצע לקבוע כי אם יחליט בית המשפט לקבל את בקשתו של התובע ולקבל חומר חסוי במעמד צד אחד, הוא יורה לתובע להעביר למשיבים ולבאי כוחם פרטים או תמצית של החומר החסוי, וזאת ככל שניתן לעשות כן בלי לפגוע בחקירה, באינטרס ביטחוני או באינטרס ציבורי חשוב אחר. אם בית המשפט יחליט שלא לקבל את בקשת התובע, מוצע כי התובע יהיה רשאי להודיע שהוא חוזר בו מהגשת החומר החסוי, ומשעשה כן – לא יועמד החומר לעיון המשיבים והשופט יתעלם ממנו לצורך החלטותיו. כמו כן מוצע כי תובע יוכל לערער על החלטת בית המשפט בעניין זה בתוך 15 ימים ממועד מתן ההחלטה, לפני בית המשפט העליון אשר ידון בערעור בשופט אחד, ומשהודיע על כך לבית המשפט, לא יועבר החומר החסוי למשיבים עד להכרעה בערעור.

סעיף 11 מוצע להבהיר כי אין בהוראות החוק המוצע כדי לגרוע מסמכותו של הצנזור לפי תקנות ההגנה (שעת חירום), 1945, או מכל סמכות אחרת למניעת פרסום על פי הדין. הוראה דומה קבועה בסעיף 19(ג) לחוק שירות הביטחון הכללי, התשס"ב-2002, ובסעיף 28(ז) לחוק להגנה על עדים, התשס"ט-2008.

סעיף 12 מוצע להסדיר את סוגיית הסמכות המקומית של בית המשפט בהתאם להוראות הקבועות בסעיף 3 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה –

³ ע"ר מס' 1442, תוס' 2, עמ' (ע) 855, (א) 1055 ר' 1195.

⁴ ס"ח התשנ"ו, עמ' 1592.

14. שר המשפטים ממונה על ביצוע חוק זה, והוא רשאי להתקין תקנות בכל עניין הנוגע ביצוע ותקנות לביצועו, ובכלל זה בדבר סדרי דין בהליכים לפי חוק זה.
15. בחוק סמכויות למניעת ביצוע עבירות באמצעות אתר אינטרנט, התשע"ז–2017,⁵ תיקון חוק סמכויות למניעת ביצוע עבירות באמצעות אתר אינטרנט בסעיף 1, בהגדרה "אתר אינטרנט", במקום "אתר אינטרנט שיש לציבור" יבוא "אתר אינטרנט, לרבות יישומון, שיש לציבור".

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 14 מוצע לקבוע כי שר המשפטים יהיה ממונה על ביצוע החוק המוצע, והוא יהיה רשאי להתקין תקנות לביצועו, ובין השאר בעניין סדרי דין בהליכים לפי החוק המוצע.

סעיף 15 מוצע לערוך תיקון עקיף בחוק סמכויות למניעת ביצוע עבירות באמצעות אתר אינטרנט, התשע"ז–2017, כך שגם לעניין החוק האמור, המונח "אתר אינטרנט" יכלול גם יישומון (אפליקציה).

באופן וולונטרי, כדי שתהיה שקיפות גם בהקשר הזה ותינתן אפשרות לפיקוח פרלמנטרי על פעולות המבוצעות במסלול זה כבר היום, בעיקר בידי פרקליטות המדינה. בשים לב לכך שמשורר המשפטים מקדם בימים אלה הסדרה של הפעילות האמורה בחקיקה, בין השאר בעקבות פסק הדין בבג"ץ 7846/19 עדאללה נ' פרקליטות המדינה (פורסם באר"ש [ND1], 12.4.2021), הרי שהסדרת הדיווח לכנסת ולציבור בעניין בקשות אלה של רשויות המדינה תיעשה במסגרת אותה חקיקה, ולא במסגרת הצעת חוק זו.

⁵ ס"ח התשע"ז, עמ' 2650.

הצעות חוק הממשלה – ח' בשבט התשפ"ב, 10.1.2022, 1497

